

KLP Skadeforsikring

Dato: 05.07.2022

Forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter Transport

Gjelder fra og med 01.07.2022
Versjon: Transport-TRA01-TRA-03

KLP gir trygghet for virksomheten

ALLTID TILGJENGELIG

www.klp.no/kundeside

På Kundeside kan dere melde skade om uhellet er ute, og få oversikt over virksomhetens avtaler og hva dere er dekket for.

KUNDESENTER

55 54 85 00

Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede/virksomheten må gjøre for å forebygge skade

Disse sikkerhetsforskriftene gjelder for din virksomhet. Hvis de ikke følges, kan erstatningen bli redusert eller bortfalle (jf. forsikringsavtaleloven § 4-8). Sikkerhetsforskriftene gjelder også for eventuelle deknings etter særskilt avtale (særvilkår).

Enkelte sikkerhetsforskrifter kan henvise til lov, forskrift, norm eller lignende som skal følges. Ved forespørsel til selskapet, vil forsikringstaker få et eksemplar av loven/forskriften det henvises til.

Identifikasjon med sikrede

Retten til erstatning kan også bortfalle eller reduseres dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art, og av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt vaktmestere, ungdomsledere, arbeidsledere, herunder formenn og personer med tilsvarende stillinger, jf forsikringsavtaleloven § 4-11.

Sikkerhetsforskrifter Transport

1 Uegnet transportmiddel

Sikrede skal sørge for at varene sendes med et transportmiddel eller i en container som er egnet for transporten.

2 Merking og innpakning av varer

Hvert enkelt kolli av varene skal tydelig angi følgende:

1. Avsenders og mottakers navn og adresse
2. Hvilken side som er opp eller ned på kolliet
3. Varenes farlighetsgrad, angitt med internasjonale symboler
4. Tyngdepunktsangivelser
5. Løfteanvisninger.

Dersom varenes beskaffenhet krever det, skal hvert enkelt kolli også inneholde særskilte anvisninger om behandling av varene, for eksempel at de skal behandles spesielt varsomt, eller at de ikke skal utsettes for bestemte typer påvirkninger som fuktighet, varme, slag, støt og lignende.

Merking skal skje på norsk. Ved internasjonale transporter skal varene i tillegg være merket på engelsk.

Varene skal være innpakket, emballert og sikret slik at de kan tåle normale og påregnelige transportpåkjenninger.

3 Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel

For varer som fraktes i termoregulert transportmiddel gjelder i tillegg til punkt 7.3 følgende sikkerhetsforskrift:

1. Det termoregulerte transportmiddelet må før varene lastes inn, ha oppnådd transporttemperaturen, og avsenderen må så vidt mulig pålegge transportøren å kontrollere temperaturen hver tredje time under transporten.
2. Varenes innlastings temperatur skal være i overensstemmelse med transporttemperaturen, og innlastings- og transporttemperaturen skal angis i fraktbrevet.
3. Før transporten påbegynnes, skal avsender om mulig påse at lasterommet eller containeren ikke har huller eller er utett, at lasterommet eller containeren er rengjort og luktfri, og at dører og pakninger er tette.
4. Varen skal stues så kompakt at utglidninger forhindres, men likevel slik at luftsirkulasjonen, særlig under taket, ned langs dørene og retur langs gulvet, ikke blir blokkert.

Generelle vilkår - GEN03

Bestemmelsene gjelder for alle forsikringer i forsikringsavtalen

Innhold

1. Forsikringsavtalen og lovbestemmelser
2. Forsikringsavtalens varighet
3. Opphør av forsikring i avtaleperioden

4. Endring av vilkår og premie
5. Opphør av forsikring ved eierskifte
6. Oppsigelse av forsikringen
7. Grov uaktsomhet og forsett
8. Følgene av svik
9. En egenandel ved samme skadetilfelle
10. Forsikringssselskapenes felles registre
11. Skjønn
12. Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

1 Forsikringsavtalen og lovbestemmelser

Forsikringsavtalen reguleres av forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr 69 (FAL) - og det øvrige lovverket. Følgende bestemmelser i (FAL) gjelder ikke for store risikoer: §§1-6, 21-1, 21-2 og 22, 2. og 3. ledd samt lovens annen del unntatt §§ 1A-3 og 1B-4. For øvrige kunder som ikke er forbrukere gjelder ikke følgende bestemmelser i FAL: §§1-6, 2. og 3. ledd, 1C-3, 21-1, 21-2 og 22-1, 3. ledd.

Med store risikoer menes: Forsikringstakeren oppfyller minst to av følgende vilkår:

- eiendeler ifølge siste balanse på et beløp i norske kroner som svarer til mer enn 6 200 000 euro
- salgsinntekter ifølge siste årsregnskap på et beløp i norske kroner som svarer til mer enn 12 800 000 euro
- et gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret på mer enn 250.

Forsikringsbeviset, forsikringsvilkårene og sikkerhetsforskriftene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter.

2 Forsikringsavtalens varighet

Avtalt forsikringsperiode gjelder normalt for ett år og fremkommer av forsikringsbeviset. Avtalen fornyes automatisk for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren sier opp forsikringen.

3 Opphør av forsikring i avtaleperioden

Opphører en forsikring i avtaleperioden, beregnes tilgode premie for gjenstående del av forsikringstiden, med mindre annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår. Premie godskrives kunden for et helt antall måneder etter en oppsigelsestid på minimum 1 måned.

4 Endring av vilkår og premie

Selskapet kan endre forsikringsvilkår og premie fra hovedforfall.

5 Opphør av forsikring ved eierskifte

FAL § 7-2 er fraveket. I stedet gjelder følgende:

Skifter en ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Selskapet svarer likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

6 Oppsigelse av forsikringen

6.1 Oppsigelse fra forsikringstaker

Ved oppsigelse av forsikringsavtalen skal forsikringstaker varsle selskapet med en frist på minst 1 måned. Ved flytting til annet selskap, skal det i varselet opplyses om hvilke selskap forsikringen flyttes til og om tidspunkt for flyttingen.

6.2 Selskapets rett til å si opp forsikringen

Selskapet kan si opp forsikringen ved:

- manglende betaling
- uriktige eller mangelfulle opplysninger
- uvanlig mange skader - stort avvik fra det normale, eller grove og gjentatte brudd på sikkerhetsforskrifter.

7 Grov uaktsomhet og forsett

Har forsikrede eller sikrede grovt uaktsomt eller forsettlig fremkalt eller medvirket til et forsikringstilfelle, kan erstatningen settes ned eller falle bort. For ansvarsforsikring og livsforsikring gjelder særskilte regler i forsikringsvilkår eller lovgivning. Se forsikringsavtalelovens § 4-9 for skadeforsikring og § 13-9 for personforsikring.

8 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse og selskapet kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf forsikringsavtalelovens §§ 4-2, 4-3, 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

9 En egenandel ved samme skadetilfelle

Utbetaler KLP Skadeforsikring ved samme skadetilfelle erstatning til sikrede i henhold til flere forsikringsdekninger, trekkes bare en egenandel. Ved ulik størrelse på de aktuelle egenandeler, benyttes den høyeste.

10 Forsikringsselskapenes felles registre

10.1 Forsikringsselskapenes felles skaderegister

Alle skader som meldes til forsikringsselskapene blir registrert i forsikringsselskapenes sentrale register (FOSS). Finans Norge er behandlingsansvarlig for registeret. Registreringen inneholder fødselsnummer, saksnummer, forsikrings- og skadetype, samt koder for selskapet og saksbehandler. Når skade registreres får forsikringsselskapene automatisk en oversikt over alle skader som er meldt til registeret på samme kunde - også skader meldt fra andre selskap. Selskapene får ikke tilgang til lagret informasjon annet enn ved registrering av skader. Registeret er ikke tilgjengelig for andre, og registrerte skader slettes etter 10 år. Forsikringstakerne har rett til innsyn i registeret etter personopplysningslovens § 18 og til å kreve retting av opplysningene etter § 27. Ønsker du innsyn, må du sende skriftlig melding om dette til selskapet.

10.2 Informasjon om register for forsikringssøkere og forsikrede

Dersom forsikringssøkerens/forsikredes helseopplysninger medfører tilleggspremie, reservasjon eller avslag, vil navn, fødselsnummer, selskapets navn og registreringsdato registreres i register for forsikringssøkere og forsikrede (ROFF). I tillegg registreres søknader om uføreerstatning. Registeret benyttes av forsikringsselskaper tilknyttet Finans Norge for å sikre at helsebedømmelsen blir korrekt og at opplysningsplikten overholdes. Registreringer blir slettet etter 10 år. Forsikrede har innsynsrett i registeret etter Personopplysningsloven § 18. Dersom slikt innsyn ønskes, må skriftlig anmodning sendes selskapet eller Finans Norges Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo.

11 Skjønn

Ved forsikring av ting eller interesse (som eiendom, løsøre, avbrudd) gjelder følgende bestemmelser om skjønn ved skade:

- Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han/hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting - ved avbruddstap for bestemte spørsmål.
- Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han/hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han/hun velger. Før skjønnet velger de to skjønnsmennene en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.
- Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.
- Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.
- Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres av partene med en halvdel hver. Er det selskapet som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker selskapet likevel alle omkostninger ved skjønnet hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del.
- Forsømmer den berettigede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter, kan han eller hun ikke kreve renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis den berettigede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

12 Kundens opplysningsplikt

Forsikringsavtalen(e) er inngått på grunnlag av opplysninger gitt av forsikringstaker. Opplysninger gitt av megler/fullmektig er likestilt med opplysninger gitt av forsikrede/sikrede selv og dermed bindende for denne (Jf. FAL §§ 4-1, 13-1 a).

13 Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet dekker ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med:

- Jordskjelv og vulkanske utbrudd.

- Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se atomenergiloven av 12. mai 1972 nr 28, § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og i samsvar med lov om bruk av røntgenstråler og radium m v av 18. juni 1938 nr 1.
- Krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
- Terrorhandling som innebærer biologisk, kjemisk, kjernefysisk eller annen form for forurensning. Selskapet svarer likevel for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte skyldes eller står i sammenheng med annen form for terrorhandling. Ved terrorhandling er selskapets samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 300.000.000 pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer i et tidsrom på 48 timer regnes som samme hendelse. Overstiges denne grensen, vil erstatningen for den enkelte skadelidte bli redusert forholdsmessig. Denne begrensningen gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikring som går inn under Bilansvarsloven eller lov om Yrkesskade. Med terrorhandling forstås en rettstridig handling rettet mot allmennheten, og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller fremkalle frykt. Forsikrede ting som befinner seg utenfor Norden, erstattes ikke som følge av terrorhandling.

Forsikringsvilkår Transportforsikring MTR01-TRA-03

Innhold:

1. Definisjoner
2. Hva forsikringen omfatter
3. Hvem forsikringen gjelder for - identifikasjon
4. Plikten til å gi opplysninger
5. Forsikringstiden
6. Unntatte farer - samvirke mellom flere farer
7. Redningstiltak, avbrytelse og fullføring av transporten
8. Forsikringsverdien
9. Selskapets erstatningsansvar
10. Erstatningsoppgjøret
11. Dekningskrav mot tredjemann (regress)
12. Fornyelse av forsikringen/oppgjør
13. Oppsigelse
14. Lovvalg og jurisdiksjon
15. Særvilkår

1 Definisjoner

I disse vilkår betyr:

- a) Tap
Økonomiske tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap, omkostninger og ansvar, jf. dog unntakene i punkt 2.5.
- b) Skade
Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.
- c) Transportdokument
Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.
- d) Forsikringsdokument
Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringer i forbindelse med den enkelte transport.

2 Hva forsikringen omfatter

2.1 Forsikringens farefelt

For forsikringen kan det avtales et av følgende:

- a) Alle farer "A-vilkår", se punkt 2.2
- b) Utvidet transportulykke B-vilkår", se punkt 2.3
- c) Transportulykke "C-vilkår", se punkt 2.4

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, anses forsikringen inngått på "A-vilkår".

2.2 Alle farer A-vilkår

En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av punktene 6.1 - 6.3.

2.3 Utvidet transportulykke B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med unntak som følger av punktene 6.1 - 6.3.

- a) At sjøtransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
- b) At landtransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
- c) At lufttransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt ut av rullebanen.
- d) Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
- e) Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
- f) At varene kastes av eller skylles over bord.
- g) At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller oppbevaringsplass.
- h) Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
- i) Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

2.4 Transportulykke C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av punktene 6.1 - 6.3.

- a) At sjøtransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
- b) At landtransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
- c) At lufttransportmiddel har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller kjørt av rullebanen.
- d) Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
- e) Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

2.5 Forsikringens tapsfelt

Forsikringen omfatter følgende tap:

- a) Totaltap, se punkt 9.6
- b) Manko, se punkt 9.7
- c) Skade, se punkt 9.8

Forsikringen dekker også følgende omkostninger:

- Redningsomkostninger, se punkt 9.10
- Felleshavaribidrag, se punkt 9.11
- Omkostninger ved sikkerhetsstillelse, se punkt 9.12
- Saksomkostninger, se punkt 9.13
- Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, se punkt 9.14

Med mindre annet er særskilt avtalt, erstatte selskapet ikke:

- Alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markedstap, driftstap og lignende tap.
- Ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjemann.

Er forsikringen dekket på B-vilkår, se punkt 2.3, eller på C-vilkår, se punkt 2.4, dekker forsikringen også felleshavaribidrag (se punkt 9.11) og felleshavarioppofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter, med mindre det dreier seg om en fare som er unntatt i punktene 6.1 - 6.3.

2.6 Årsakssammenheng

Forsikringen dekker tap som skyldes at de forsikrede varer i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

2.7 Bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at han har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang. Selskapet har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.

3 Hvem forsikringen gjelder for - identifikasjon

3.1 Hvem forsikringen gjelder for

Er det ikke angitt hvilke personers interesse forsikringen omfatter, gjelder den til fordel for forsikringstakeren og de som fra ham har fått overdratt eiendomsrett til eller sikkerhetsrett i varene, så fremt sikkerhetsretten er stiftet gjennom overdragelse av transportdokument for varene. Er forsikringen tegnet av selgeren, uten at det fremgår av salgsavtalen med tilhørende leveringsvilkår eller av særskilt avtale at kjøperens eller andre senere eieres interesse i varene skal være omfattet av forsikringen, dekker forsikringen ikke disses interesser i varene.

Hvis forsikringstakeren ikke har eller får noen formuesinteresse i varene, anses forsikringen, hvor ikke annet følger av forholdene, som tegnet til fordel for selgeren og de som utleder sin rett til varene fra ham.

Er sikrede både avsender og mottaker av varene, kan han ved et forsikringstilfelle velge om han vil påberope seg reglene om dekning av kjøperens interesse. Velger han det siste, kan han likevel ikke kreve dekket tap som nevnt i punkt 8.1.

Utover det som er bestemt i første ledd, gjelder forsikringen ikke til fordel for innehaveren av panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett som angitt i forsikringsavtaleloven § 7-1 tredje ledd.

3.2 Identifikasjon

Selskapet kan ovenfor sikrede påberope seg at retten til erstatning for varene er gått helt eller delvis tapt som følge av handling eller unnløstelse fra:

- ledende personell hos en av de sikrede med ansvar for transporten av varene
- forsikringstakeren eller tidligere eier av varene. Det er intet vilkår at vedkommende var eier da forsømmelsen fant sted, såfremt varene berodde hos ham eller hos noen som hadde dem på hans vegne

Ved brudd på sikkerhetsforskriftens punkt om uegnet transportmiddel, merking og innpakking av varer, varer som fraktes i termoregulert transportmiddel, eller på en sikkerhetsforskrift som er gitt av selskapet i medhold av alminnelige regler og inntatt i forsikringsbeviset, kan selskapet også påberope seg handling eller unnløstelse fra andre personer som er engasjert for å forestå organiseringen av transporten.

3.3 Selskapets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet

Har sikrede fått det utstedte forsikringsdokumentet i hende, kan selskapet ikke gjøre gjeldende at :

- a) Forsikringsavtalen senere er endret eller oppsagt.
- b) Dekningen er bortfalt som følge av manglende premiebetaling.
- c) Retten til erstatning helt eller delvis er gått tapt som følge av handling eller unnløstelse fra tidligere eiers side. Dette gjelder dog ikke hvor forsikringstakeren har forsømt sin opplysningsplikt, se punkt 4.1
- d) Det kan motregne krav på premie eller andre krav mot forsikringstakeren i erstatningen.
- e) Det tidligere har utbetalt erstatning.

Selskapet kan likevel gjøre sine innsigelser gjeldende såfremt sikrede, da han fikk forsikringsdokumentet i hende, kjente eller burde ha kjent til det forhold som ligger til grunn for innsigelsen.

4 Plikten til å gi opplysninger

4.1 Forsikringstakerens opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller eventuell fornyelse av forsikringsavtalen kan selskapet be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi selskapet opplysninger om særlige forhold som han må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen.

Blir forsikringstakeren på noe tidspunkt klar over at han har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal han uten grunnnet opphold melde fra til selskapet om dette.

4.2 Tredjemanns opplysningsplikt

Omfatter forsikringen en tredjemanns interesse, og vet tredjemann at forsikringen er eller vil bli tegnet, har tredjemann samme opplysningsplikt som forsikringstakeren, se punkt 4.1.

Ved tredjemanns brudd på opplysningsplikten etter første ledd, gjelder forsikringsavtaleloven § 4-2 tilsvarende.

5 Forsikringstiden

5.1 Forsikringstidens begynnelse

Er selgeren forsikringstaker, begynner selskapets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den forsikrede transport.

Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner selskapets ansvar å løpe når risikoen går over på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren i henhold til salgsavtalen opphører.

Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse, erstatter selskapet kjøperens tap også ved at et transportdokument han har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i annet ledd.

5.2 Forsikringstiden opphører

Selskapets ansvar opphører ved det av de nedenfor nevnte tidspunkter som først inntreffer:

- a) Når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som brakte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted.

- b) Hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varen blir utlevert til sikrede eller disponeres av ham på annen måte.
- c) Når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har gått over på kjøperen
- d) Kl. 24 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene fra det skip som brakte dem til avtalt lossehavn.
- e) Kl. 24 lokal tid den 60. dag etter lossingen av varene fra det skip som brakte dem til avtalt lossehavn.

5.3 Midlertidig opphør av forsikringen

Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold. Forsikringen gjeninntreer fra det øyeblikk det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.

Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes:

- a) Erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri.
- b) Skade på andre varer som føres med transportmiddel
- c) At et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt.
- d) At havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret.

6 Unntatte farer - samvirke mellom flere farer

6.1 Dekkslast

Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer selskapet ikke for:

- a) Tap som følge av nedbør eller overvann.
- b) Tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann.
- c) Tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går over bord.
- d) Tap som følge av sammenblanding med eller utlekking fra den øvrige last.

Tap som nevnt i første ledd erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at skipet har støtt mot fast eller flytende gjenstand.

Blir varer som er forsikret som romlast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente eller burde kjenne til dette, gjelder første og annet ledd tilsvarende.

Er varer transportert i lukket container, anses de som romlast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.

6.2 Unntatte farer

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes:

- a) Varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringstidens begynnelse.
- b) Normalt svinn
- c) Protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje og lignende med mindre det foreligger særlige avtaler om dekning etter særvilkår punkt 15.7
- d) At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstilt gjennom en ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringstidens begynnelse var gjeldende i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere.
- e) Forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under videretransport, eller det foreligger særlig avtale om dekning etter særvilkår punkt 15.2.
- f) Selskapet svarer ikke for skade eller økning av skade som direkte eller indirekte er forårsaket av, eller står i sammenheng med, jordskjelv og vulkanske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig og krigslignende handlinger enten krig er erklært eller ikke, terrorisme, opprør eller liknende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden. Ved terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som forstås å være utført i den hensikt å øve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer, eller for å fremkalle frykt.
- g) Inngrep mot varene som foretas av statsmakt.
- h) Oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre lignende inngrep mot transportmidlet iverksatt av statsmakt.
- i) Hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt.
- j) Friggjøring av atomenergi.
- k) Hel- eller delbefraktning av skip med alder 21 år eller mer, med mindre dette er avtalt og nevnt i forsikringsbeviset - se pkt. 15.8.

6.3 Kondens og andre temperaturinnvirkninger

Selskapet svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, med mindre tapet skyldes:

- a) At transportmiddel eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmiddelet.
- b) Utilstrekkelig eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side.

- c) Brann, lynnedslag eller eksplosjon. Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer selskapet likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, så fremt tapet skyldes:
- d) At transportmiddel har vært utsatt for havari som nevnt punkt 2.4 nr. 1-3 etter at varene er innlastet i transportmiddelet eller container.
- e) Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
- f) At termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmiddelet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende i minst 6 timer.

6.4 Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og selskapet svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Har en fare som nevnt i punkt 6.2 j) medvirket til tapet, skal likevel hele tapet anses forårsaket av en slik fare.

7 Redningstiltak, avbrytelse og fullførelse av transporten

7.1 Sikredes plikt til å begrense tap

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er det inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet. Gir selskapet bestemte forskrifter, skal han følge dem, med mindre han må forstå at de er utferdiget på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger om den faktiske situasjon, jf forsikringsavtaleloven § 4-10.

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde det til selskapet. Han skal holde selskapet underrettet om den videre utvikling, og varsle det til sjøforklaring og besiktigelse hvor det kan være av betydning for det å være representert, jf forsikringsavtaleloven § 4-10.

Blir transporten oppholdt, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle selskapet og gjøre hva han kan for å få transporten i gang igjen.

7.2 Selskapets ansvar ved sikredes unnløstelse

Er det oppstått skade eller tap som følge av at sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt har satt til side sine plikter etter punkt 7.1 kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers, jf forsikringsavtaleloven § 4-10.

7.3 Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsesstedet skal oppgis dersom videretransport:

- a) ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatningsmessig tap av varene eller betydelig skade på dem
- b) vil medføre urimelige meromkostninger for selskapet
- c) ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsesstedet skal fullføres, med mindre det på grunn av erstatningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforvarlig å sende dem til bestemmelsesstedet.

8 Forsikringsverdien

8.1 Forsikringsverdien

Når ikke annet er avtalt, skal forsikringsverdien anses å være varens markedspris på innlastingsstedet ved forsikringens begynnelse. Er varene solgt, legges fakturabeløpet til grunn ved ansettelsen av deres markedspris.

Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter forsikringsverdien eventuelt i tillegg:

- a) kjøpers omkostninger i forbindelse med avsendelsen forsikringspremie som kjøper skal betale
- b) forsikringspremie som kjøper skal betale
- c) frakt som kjøper har betalt eller vil måtte betale
- d) kjøpers forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er forsikringsverdien av slik forventet fortjeneste 10% av varenes forsikringsverdi for øvrig.

9 Selskapets erstatningsansvar

9.1 Hovedregel

Selskapet svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt forsikringstilfelle.

9.2 Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

9.3 Overforsikring

Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

9.4 Ansvar utover forsikringssummen

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatte selskapet:

- a) Tap som nevnt i punktene 9.10 - 9.14.
- b) Renter av erstatninger etter punkt 10.5.

9.5 Selskapets adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen

Er et forsikringstilfelle inntrådt, kan selskapet fri seg fra tap som nevnt i punktene 9.10 - 9.15 ved å gi sikrede melding om at det vil utbetale forsikringssummen, eller den del av forsikringssummen som angår de varer som er rammet av forsikringstilfellet. Selskapet har i dette tilfellet ingen rett til å overta varene etter punkt 10.8.

Tap som nevnt, erstattes likevel utover forsikringssummen, såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk melding om selskapets beslutning.

9.6 Totaltap

Totaltap foreligger når:

- a) Hele varepartiet er gått til grunne
- b) Hele varepartiet er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at han vil få det igjen
- c) Transporten til det fastsatte bestemmelsessted er oppgitt i overensstemmelse med punktene 7.3
- d) Hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90% av verdien må anses som tapt.

Ved totaltap erstatte selskapet forsikringssummen for det forsikrede vareparti, dog ikke utover dets forsikringsverdi. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

9.7 Manko

Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt som angitt i punkt 9.6. Ved manko erstatte selskapet en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarer de varer som er gått tapt, punkt 9.6 får tilsvarende anvendelse.

9.8 Skade

Er forsikrede varer blitt skadet, kan selskapet kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etter hvert som de påløper. Utbedringen kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis selskapet ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatte selskapet så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprosenten).

Er skadeprosenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 eller høyere ved besiktigelse etter punkt 11.6, kan selskapet forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfeller settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at det foreligger endelig besiktigelsesrapport og selv om skadeprosenten ikke overstiger 50. Selskapets rett til å begjære salg etter dette ledd er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten etter punkt 10.8.

Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:

- a) Et selskap utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden eller
- b) Totaltaptet ikke erstattes under noen forsikring.

9.9 Skade på eller tap av en del av et hele

Ved skade på eller tap av en del av en maskin eller annen lignende gjenstand som består av flere deler, erstatte selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

9.10 Redningsomkostninger

Selskapet erstatte sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL § 6-4, med mindre reglene i punkt 9.9 kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel, erstatte selskapet ikke sikredes ansvar for tap påført tredjemann.

9.11 Fellehavari

Selskapet svarer for fellehavari bidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, hvis fellehavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringer omfatter eller følger av punkt 2.5. Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må anses sedvanlige i vedkommende fart.

9.12 Omkostninger ved sikkerhetsstillelse

Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan han kreve rimelige utgifter i forbindelse med dette erstattet av selskapet.

9.13 Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer selskapet for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet er godkjent av selskapet eller må anses forsvarlig.

9.14 Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Er selskapet ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Selskapet betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesmann.

9.15 Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt i punktene 9.10 og 9.15 ved tiltak som angår flere interesser, svarer selskapet bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

10 Erstatningsoppgjøret

Utlagte merverdiavgifter som sikrede kan føre til fradrag, jf. lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv., er ikke dekket etter denne avtalen.

10.1 Sikredes opplysningsplikt

Ved erstatningsoppgjør skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal også søke å medvirke til at opplysninger og dokumenter som beror hos tredjemann og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar, utleveres til selskapet.

10.2 Svik

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som han vet eller må forstå kan føre til at han får utbetalt en erstatning han ikke har krav på, mister han ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, jf. forsikringsavtaleloven § 8-1 annet ledd.

10.3 Besiktigelse av skade

Krever sikrede erstatning for skade eller for totaltap overensstemmende med punkt 9.6, skal varene, hvis det begjæres av selskapet eller sikrede, besiktiges av en representant for sikrede og en representant for selskapet i fellesskap.

Før besiktigelsen skal varepartiet så vidt mulig oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene, representantene skal så vidt mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for denne inntreden, og angi hvordan skaden bør utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten). Er det uenighet mellom sikredes og selskapets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle oppmann. I så fall utnevnes oppmannen av partenes representanter i fellesskap. Oppmannen skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er eige om å forelegge ham.

10.4 Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med selskapet foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen, på den dag erstatningsberegningen avgis.

10.5 Renter av erstatningen

Sikrede har krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfelle ble sendt til selskapet. Skal selskapet erstatte sikredes utlegg, inntreer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort.

Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i punkt 10, har han ikke krav på renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

For renten gjelder ellers forsikringsavtaleloven § 8-4

Er forsikringssummen fastsatt i annen valuta enn i norske kroner, skal renten etter først ledd beregnes etter en rentesats svarende til 3 måneder LIBOR for avtalt valuta med tillegg av 1,5 prosentpoeng, bestemt etter den dags rentesats som gjelder når selskapets renteplikt begynner å løpe etter første ledd. Rentesatsen reguleres deretter etter samme regler hver 3. måned.

10.6 Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument

Har selskapet i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsfondet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste manglet rett til råde over forsikringsforholdet.

10.7 Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning

Selskapet kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan selskapet forlange forsikringsdokumentet forevist til påtegning.

10.8 Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning

Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko, trer selskapet inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. Punkt 9.2 får tilsvarende anvendelse.

Ved disponeringen av de varer som selskapet har overtatt retten til etter første ledd, plikter selskapet å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser.

Sikrede plikter å skaffe selskapet alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av selskapet.

11 Dekningskrav mot tredjemann (regress)

11.1 Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntre selskapet ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. I forhold til speditør, transportør og lignende gjelder dette også hvor disse står som forsikringstakere.

Svarer selskapet bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom selskapet og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av selskapet, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.

Hvis selskapets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

11.2 Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil selskapet selv kan ivareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap selskapet er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i forsikringsavtaleloven § 4-10 til anvendelse.

Selskapets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjemann, dersom fraskrivelsen ikke kan anses sedvanlig.

11.3 Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter

Selskapet har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter, også før det har overta tt kravet. I tilfelle av prosess mellom sikrede og tredjemann har selskapet rett til å la seg representere ved egen prosessfullmektig.

12 Fornyelse av forsikringen/opphør

Forsikringen er bindende for avtalt forsikringstid, normalt ett år. Likevel kan forsikringstakeren si opp avtalen dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, eller for flytting av forsikringen til et annet selskap. Forsikringstakeren skal varsle selskapet med en frist på minst en måned. Ved flytting skal det i varslet opplyses om hvilket selskap forsikringen flyttes til og om tidspunktet for flyttingen.

Forsikringen fornyes for ett år om gangen dersom forsikringstakeren ikke sier opp avtalen innen forsikringstidens utløp. For selskapet er oppsigelsestiden 2 måneder før utløpet av forsikringstiden.

12.1 Tilbakebetaling av premie ved opphør av forsikringen i forsikringstiden

Opphører selskapets ansvar i forsikringstiden, har forsikringstaker krav på å få tilbakebetalt premie. Premien som skal godskrives forsikringstakeren, skal utgjøre en forholdsmessig andel av premien som den gjenstående forsikringstiden utgjør i antall hele måneder i forhold til den samlede forsikringstiden, jf forsikringsavtaleloven § 3-9.

13 Oppsigelse

13.1 Oppsigelse ved svik

Er opplysningsplikten etter punkt 4.1 svikaktig forsømt, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning. Tilsvarende gjelder overfor sikrede, hvis opplysningsplikten etter punkt 4.2 er sviktaktig forsømt.

Er det utvist svik kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med én ukes varsel, jf forsikringsavtaleloven §§ 4-3 og 8-1.

13.2 Oppsigelse ved uriktige opplysninger

Blir selskapet kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel, jf forsikringsavtaleloven § 4-3.

13.3 Oppsigelse som følge av sikredes handling eller unnlatelse

Selskapet kan si opp forsikringsavtalen med to måneders varsel dersom:

- a) sikrede forsettlig har fremkalt eller forsøkt å fremkalle et forsikringstilfelle eller forårsaket et forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet, eller
- b) en sikkerhetsforskrift er overtrådt av sikrede eller noen som han kan identifiseres med etter punkt 3.2 og oppsigelse er rimelig.

Ved internasjonale transporter er oppsigelsesfristen etter første ledd én uke.

14 Lovvalg og jurisdiksjon

14.1 Lovvalg og jurisdiksjon

For forsikringen gjelder norsk rett, herunder forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr. 69 §§ 1-1 til 8-6 samt §§ 20-1 og 30-2, med mindre annet følger av forsikringsbeviset eller disse vilkår.

Twist vedrørende forsikringsforholdet skal avgjøres av de ordinære domstoler i den rettskrets selskapet har sitt hovedkontor.

15 Særvilkår

Særvilkår kan tegnes i tillegg til hovedforsikringen. Hvilke særvilkår som er avtalt fremgår av forsikringsbeviset.

15.1 Termoklausul

Forsikringen omfatter også tap på grunn av temperaturinnvirkninger eller kondens som skyldes at:

- a) transportmiddel eller last har vært utsatt for havari etter at varen er innlastet
- b) transportmiddelets eller containerens termomaskineri har vært helt eller delvis ute av drift eller feilaktig innstilt, dog ikke som følge av protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje og lignende, se punkt 6.2 c.
- c) varen er losset i nødhavn.

Som sikkerhetsforskrift gjelder punkt om "Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel".

15.2 Totaltap som følge av forsinkelse (uten at varene er fysisk tapt eller skadet)

Sikrede har krav på erstatning for totaltap etter vilkårenes punkt 9.6 og 9.7 når:

- a) en nasjonal transport er blitt forsinket minst 30 dager eller
- b) en internasjonal transport er blitt forsinket med minst 30 dager som følge av tyveri, sjørøveri, skade på andre varer som føres med transportmidlet, at det transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt, eller at havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret, dog ikke som følge av protestaksjoner, opptøyer, streik og lignende, se vilkårenes punkt 6.2 c.

15.3 Tilleggsforsikring ved prisstigning og lignende (åpen forsikringsverdi)

Forsikringen omfatter den merverdi utover vanlig forsikringsverdi som varene på grunn av inntrådt prisstigning eller av andre grunner har fått for sikrede når de kommer frem til bestemmelsesstedet.

Når tilleggsverdien oppgis, skal forsikringstakeren samtidig gi selskapet opplysning om de forsikringer som tidligere er tegnet på varene.

15.4 Tilleggsforsikring av toll og andre ordinære omkostninger ved transporten

Forsikringen omfatter toll og andre ordinære omkostninger ved transporten som skyldes at sikrede må betale slike omkostninger for forsikrede varer som er blitt skadet eller er gått tapt.

Forsikringen omfatter ikke omkostninger som inngår i den ordinære beregning av varenes forsikringsverdi.

15.5 Ekstraordinære losseomkostninger m.v. etter skade

Forsikringen omfatter sikredes ekstraordinære omkostninger ved lossing og annen håndtering av varer som er påført erstatningsmessig tap eller skade, eller ved skade på emballasje eller annen forpakning som har til hensikt å enhetsberede varene for transport. Dog erstatter ikke selskapet omkostninger som sikrede kan kreve erstatning i felleshavari.

Selskapets ansvar etter denne bestemmelsen er i alle tilfeller begrenset til 20% av forsikringssummen.

15.6 Utgifter ved vrakfjerning

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter selskapet også sikredes rimelige utgifter til å bortskaffe restene av de forsikrede varer i tilfelle av erstatningsmessig totaltap eller manko, begrenset til 20% av forsikringssummen.

15.7 Streik, sabotasje m.v.

Forsikringen omfatter tap av eller skade på varene når tapet er voldt av personer som deltar i protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje og lignende. Når tap eller skade har inntruffet eller det er overhengende fare for at det vil inntreffe, kan selskapet, for ikke påbegynte transporter, kreve at transportruten endres og/ eller at det byttes transportmiddel, eller at transporten til det oppgitte bestemmelsessted oppgis. Vilkares punkt 9.4 kommer ikke til anvendelse ved slike pålegg.

Tap som følge av forsinkelse erstattes ikke. Heller ikke erstattes omkostninger til lossing, lagring, vakthold og videreforsendelse med mindre de er pådratt for å avverge overhengende fare for erstatningsmessig tap etter første ledd.

Selskapet har rett til premietillegg hvis ansvaret ikke er begynt å løpe senest syv dager etter forsikringens tegning.

For internasjonale transporter har selskapet rett til å si opp særvilkåret med syv dagers varsel.

15.8 Hel- eller delbefraktning av skip med alder 21 år eller mer

Forsikringen omfatter tap av eller skade på varer som fraktes om bord i hel- eller delbefraktet skip som er 21 år eller mer og som selskapet skriftlig har godkjent forut for reisen. For slike transporter skal det enten avtales tilleggspremie eller fratrekkes forhøyet egenandel etter tredje ledd. Avtale om tilleggspremiens størrelse skal være skriftlig. I mangel av slik avtale, gjelder egenandelene i tredje ledd.

Egenandelene ved hvert forsikringstilfelle i prosent av tapet er:

Fra og med 21 år til og med 25 år	10%, minimum kr 10.000
Fra og med 26 år til og med 30 år	15%, minimum kr 25.000
Fra og med 31 år til og med 40 år	20%, minimum kr 50.000
Over 40 år	25%, minimum kr 100.000

15.9 Tillegg

Avtalevilkår for deklarasjonsforsikringer og omsetningsforsikringer for transport av varer.

§ 1. Forsikringsavtalens begynnelse og opphør.

Forsikringen omfatter alle forsendelser som blir påbegynt etter at forsikringsavtalen er begynt å løpe. Når en forsendelse faller inn under forsikringen, varer selskapets ansvar for den påbegynte forsendelse inntil forsikringstiden for denne er opphørt, se vilkares punkt 5.2.

§ 2. Omfanget av forsikringen

Forsikringsavtalen omfatter forsendelser som faller inn under forsikringstakerens forretningsvirksomhet som angitt i forsikringsbeviset når han eier eller bærer risikoen for varene under transporten eller etter salgsavtalen er forpliktet til å tegne forsikring for den som bærer risikoen. Forsendelser som faller inn under forsikringsavtalen kan ikke unndras selskapet selv om varen også er forsikret annet sted.

Uten særskilt avtale omfatter forsikringsavtalen ikke:

- Transport frem til cif-havnen eller cip-stedet av varer som forsikringstakeren har kjøpt cip eller cif.
- Transport som i sin helhet er lokal
- Lokale for- og ettertransporter hvor vedkommende hovedtransport ikke omfattes av avtalen.
- Uregistrerte postforsendelser eller andre forsendelser som finner sted uten at det er utstedt konnossement eller fraktbrev.
- Transport med hel- eller delbefraktede skip hvis skipets alder er 16 år eller mer. Med hel- eller delbefraktet skip menes ethvert sjøgående fartøy hvor selgeren eller kjøperen eller noen på deres vegne har inngått certeparti eller spesialavtale med bortfrakter om befraktning (leie) av hele eller deler av fartøyet. Skipets alder regnes fra utløpet av skipets opprinnelige leveringsmåned. Når opprinnelig leveringsmåned ikke kan dokumenteres, regnes alderen fra 1. januar i opprinnelig leveringsår.

§ 3. Forsikrings sertifikat

Selskapet skal på forlangende utstede et forsikrings sertifikat for hver enkelt forsendelse som omfattes av forsikringsavtalen. Selskapet er ikke forpliktet til å utlevere sertifikatet før forfalte premie terminer er betalt.

§ 4. Spesielt for deklarasjonsforsikringer

Forsikringstakerens plikt til å anmelde forsendelser: Forsikringstakeren skal gi selskapet oppgave over forsendelser som omfattes av forsikringsavtalen, med angivelse av varenes fulle forsikringsverdi og med opplysning om hvorvidt varer skal transporteres på dekk.

Selskapet svarer ikke for uanmeldte forsendelser.

§ 5. Spesielt for omsetningsforsikringer premie

Premien beregnes på grunnlag av den samlede antatte forsikringssum for de forsendelser som omfattes av forsikringsavtalen. Såfremt ikke annet er avtalt, beregnes forsikringssummen slik:

1. Inngåtte forsendelser

Fakturabeløpet med tillegg av omkostninger, forsikringspremie, frakt i den utstrekning disse omkostningene ikke inngår i fakturabeløpet og 10% forventet fortjeneste.

2. Utgåtte forsendelser

Fakturabeløpet med tillegg av 10% forventet fortjeneste i de tilfeller hvor eventuell erstatning kommer kjøperen til gode (for eksempel ved salg av cif eller cip).

Etter utløpet av hvert forsikringsår skal forsikringstakeren sende selskapet en oppgave over forsikringssummen. Oppgaven skal være kontrollert og bevitnet av forsikringstakerenes økonomiansvarlige. Premien justeres overensstemmende med denne oppgaven.